

Az üdvösség útja

Időpont: 1952. szeptember 7. Szentháromság ünnepe utáni 13. vasárnap

Alapige: Gal 3,15-22.

Atyámfia! ember szerint szólok. Lám az embernek megerősített testámentomát senki erőtelessé nem teszi, sem ahhoz hozzá nem ad.

Az ígéretek pedig Ábrahámnak adattak és az ő magvának. Nem mondja: És a magvaknak, mint sokról; hanem mint egyről: És a te magodnak, aki a Krisztus.

Ezt mondom pedig, hogy a kötést, melyet Isten először megerősített a Krisztusra nézve, a négyszázharminc esztendő múltán keletkezett törvény nem teszi erőtelessé, hogy megsemmisítse az ígéretet.

Mert ha törvényből van az örökség, akkor többé nem ígéretből; Ábrahámnak pedig ígéret által ajándékozta azt az Isten.

Micsoda tehát a törvény? A bűnök okáért adatott, amíg eljő a Mag, akinek tétetett az ígéret; rendeltetvén angyalok által, közbenjáró kezében.

A közbenjáró pedig nem egyé, Isten ellenben egy.

A törvény tehát az Isten ígéretei ellen van-é? Távol legyen! Mert ha olyan törvény adatott volna, amely képes megeleveníteni, valóban a törvényből volna az igazság.

De az Írás mindent bűn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hitből adassék a hívőknek.

A mai vasárnapra kirendelt szent lecke folytatja a múlt vasárnapi leckében tárgyalt nagy kérdést, a törvény és az evangélium viszonyát. Égető kérdés volt ez az első keresztyén gyülekezetek számára. Nem csupán teológiai vitakérdés volt ez számukra, mely önmagában is lehet érdekes, hanem életbevágó nagy kérdés: az üdvösség kérdése. A törvény és az evangélium ugyanis az üdvösség két útja. Melyik a helyes, melyik vezet célhoz? Ez a nagy kérdés.

Lehet, hogy te erre azt mondod, hogy engem az üdvösség kérdése nem érdekel. Vágyálmok helyett nekem kézzelfogható boldogság kell. Lehet, hogy most így gondolkozol, azt gondold azonban, hogy lelked üdvsóvárgását minden időre elnyomhatod? Egyszer eléd áll majd egy ember, mint pl. Keresztelő János a népe elé. Életed tükrében egyszerre meglátod, hogy szerencsétlen, elrontott s boldogtalan az életed, s hogy az üdvösség egészen kézzel fogható boldogság, lelked mélyéről pedig felsír a vágy: Szeretnék lenni, mint ő. – Vagy egyszer rád ijeszt az Isten, mint a filippii börtönőrre a földrengéskor. Megremegnek és összedőléssel fenyegetnek polgári létbiztonságod mozdíthatatlannak gondolt kőfalai s te életed ebben az ijesztő éjszakájában egyszerre ijedten jössz rá arra, hogy az üdvösséget **itt** kell megszerezned (ApCsel 16,25-34). Ne odázd el tehát könnyelműen ezt a kérdést! Siess, mert elkéshetel!

1. Az üdvösség egyik útja, amiről az ige beszél nekünk: a törvény útja.

Pál korában ez a kérdés külön szint nyert azzal, hogy olvasói előtt a törvény útja az ó testamentomi törvény betartását jelentette: a körülméltelkedést, a bizonyos ételektől való tartózkodást, a szombatnap megünneplését, stb. A kérdés az idők folyamán csak színezetet változtatott, de lényegében megmaradt. A törvény vallása az örök ó ember vallása.

a/ Ma a polgári tisztesség útjaként jelentkezik a törvény útja. Emberek hatalmas tömegei élnek abban a meggyőződésben, hogy aki e földön elkerülte a bíróságot, az meg fogja tudni állani helyét a mennyei bíróság előtt is. A büntetlen előéletet igazoló hatósági erkölcsi bizonyítvány belépőjegyül szolgálhat a mennyei Jeruzsálem kapujánál is. Ha te is így gondolkoznál, vedd eszedbe, mit mond Péld 16,2: „Minden útai tiszták az embernek a maga

szemei előtt; de aki a lelkeket vizsgálja, az Úr az!”. Az üdvösség felől döntő mennyei bíróság szempontjai nem emberiek, hanem mennyeiek. Nem a tényeket vizsgálják, hanem a tények mögött levő lelket. Nem az a fontos számukra, hogy elkövettem-e valami bűncselekményt, hanem az, hogy lelkemben nem húzódik-e meg a hajlandóság arra. A hegyi beszédben ad erről ízelítőt Jézus. Olvasd csak el, hogy kiket ítél ő gyilkosnak, házasságtörőnek s akkor egyszerre összedől az un. polgári tisztességbe vetett minden bizodalmaid s meglátod, hogy ennek az útnak vége veszedelem, a kárhozat.

b/ Úgy is jelentkezik ma a törvény útja, mint a jóság útja. Ez az út már valamivel többet kíván, mint a polgári tisztesség útja. A polgári tisztesség útján inkább negatív erények nőnek. Ott az az erény, hogy valamit nem csináltam. A jóság útján már pozitív erények kívánalma áll elő. A szeretet cselekedeteit követeli tőlem ez az út. A felebaráti szeretet csodaszép virágai nyílhatnak ezen az úton. Akik ezen járnak, azokat körülveheti emberek magasztaló szeretete, a temetési beszédek biztosra ígérhetik nekik a mennyországot, sírjuk fölé márványba véshetik örök emlékeztüket, ez az út mégis eltévesztett út. A vége kárhozat. Nehéz elhinni, de így van megírva. Elég csak két igére gondolnunk: Máté 5,48-ban ez a parancs: *„Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.”*. A mérték tehát Isten jósága. Ha ezt meggondoljuk, akkor nem csodálkozunk azon, hogy ezen a mértéken Jézus megállapítása szerint nincs jó más, csak az Isten s ebből a megállapításból önmagát sem veszi kivételnek (Máté 19,17).

c/ Úgy is jelentkezik ma a törvény útja, mint a vallásosság útja. A vallásos ember nem elégszik meg a polgári tisztesség negatív erényeivel, még a felebaráti szeretet cselekedeteivel sem, hanem mindezekhez vallásos cselekedeteket is akar ragasztani: imádkozás, bibliaolvasás, templomlátogatás, a szentségekkel való élés, az egyház életében való részvétel, annak anyagi támogatása, stb. Ezek a vallásos cselekedetek kétfélék: érdemszerzők és engesztelők. Az egyikkel Isten jóindulatát szeretné megszerezni, a másikkal a mégis be-belopakodó bűneit szeretné jóvátenni. Ezen az úton járt Lukács 18,11-14-ben a farizeus. Nem képmutató ember volt az. Amit mondott a templomban, az tényleg úgy is volt. Nagyon vallásos ember volt. Ezen az úton járt a mai evangéliumnak az a törvénytudója is, aki magához Jézushoz megy élete gyötrő kérdésével: *„Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem?”* A Jézus kérdésre adott válasza világosan mutatja, hogy nagyon jól tudja a törvény feleletét erre a kérdésre (Lukács 10,25-28). Ezen az úton járt Máté 22-ben az a királyi menyegzőre meghívott vendég, aki a maga ruhájában ment be a lakodalmas házba. Ezen az úton jártak Máté 7,22-23-ban azok az emberek, akik Jézust uruknak ismerték el, az Ő nevében profétáltak, ördögöket űztek és sok hatalmas dolgot cselekedtek az Ő nevében. Mind nagyon derék emberek voltak ezek, csak téves úton jártak. Nem az volt a baj, amit csináltak, vagy nem csináltak. Követendő erényeik voltak. Az volt a baj, hogy maguk akarták megszerezni az üdvösségüket. Ez az út a veszedelembe visz. A farizeus nem talál a templomban megigazulást, a törvénytudó az irgalmas samaritánus megalázó példázatát kapja. A királyi menyegzőbe saját ruhájában bemenő embert kidobhatja a király. Máté 7 csodateljesítményű tanítványainak pedig azt mondja az Úr: *„Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők.”*

Bizony igaz, amit Pál a mai leckében a 21-22. versekben mond: A törvény nem képes megeleveníteni, az írás mindent bűn alá rekesztett.

2. Az üdvösség másik útja a kegyelem útja.

Ezt hirdeti Pál. Isten megszánta a maga erőlködéséből csak a bűn alá jutó embert s kegyelemből felkínálja neki az üdvösséget. Sokan úgy néztek erre a tanításra, mint valami egészen újra, amit csak Pál talált ki. Pál ezért magyarázza a mai leckében, hogy ez az út Isten eleve rendelt útja az üdvösségre.

Ábrahám példáját veszi elő. Ábrahámot Isten kihívta az ősi földjéről s neki és magvának ígérte Kánaánt azzal, hogy áldássá teszi az egész világ számára. Ebben a kiválasztásban Ábrahámnak nincs semmi érdeme. Mózes 1. könyve eleget beszél nekünk Ábrahám bukdácsoló életéről. Ábrahám sokszor tette magát méltatlanná erre az isteni ígéretre, Isten azonban esküvéssel is megerősítette 1Móz 22,16-ban ígéretét. Meg is tartotta.

Ezt a régi történetet Pál a próféták írásmagyarázata alapján úgy értelmezi, hogy Kánaán az üdvösség hazája s Ábrahám magva Jézus Krisztus. Ebből vonja le azt a következtetést, hogy az üdvösséget Isten már régen Jézus Krisztuson keresztül ígérte meg a kegyelem útján. Ezen nem változtatott a sokkal későbbben adott törvény, mint ahogy nem változik meg az ember végrendelete sem, miután jogerőre emelkedett. Ezt a kegyelmet hit által fogadja el az ember, vagy hitetlenül visszautasítja. Aki hittel elfogadja, azé a Krisztusban kijelentett kegyelem s vele az üdvösség. Az üdvösség tehát ajándék, melynek alapja nem az ember erkölcsi teljesítménye, hanem Isten ígérete, melybe hitével kapaszkodik be a bűnös ember /18.v./.

3. Az üdvösségnek tulajdonképpen csak ez a két útja van: Vagy a törvény, vagy a kegyelem útja. Az ember azonban összemesterkedett egy harmadikat is. Ez a törvény és a kegyelem útja.

Ezt az utat járták a galaták is. Pál beláttatta velük annak idején, hogy a törvény útján nincs üdvösség. Örömmel fogadták az evangéliumot: Krisztus meghalt bűneinkért s általa ajándékba kaptuk az üdvösséget. Az ígélet Jézus Krisztusban való hitből adatik a hívőknek /22.v./. Azután visszalopakodott életükbe a törvény s most a törvény és kegyelem felemás útján keresik az üdvösséget.

Ez is örök próbálkozása az embernek. A törvény nem megy, a kegyelem nagyon megalázó, megpróbálja tehát a kettőt együtt. Kétféleképpen próbálja az ember elegyíteni e kettőt.

a/ Az egyiknél előbb van a törvény, azután jön a kegyelem. Az ember megpróbál mindent, hogy üdvözljön. Befekteti ebbe a küzdelembe teljes erejét. Amikor azután elérkezik a határhoz, saját erőfeszítéseinek végéhez, akkor abban a meggyőződésben, hogy minden tőle telhetőt megtett, megnyugszik abban a hiedelemben, hogy a többit majd elintézi Isten kegyelme. Ezen az úton az ember cselekszik s Isten segít. Ez az, ami nem megy. Csak ez megy: Isten cselekszik s az ember hisz és engedelmeskedik. A bűnbocsánat nem amnesziarendelet Istentől. Vérontás nélkül nincs bűnbocsánat (Zsid 9,22) s a bűnért valakinek meg kell halni (Róm 6,23). Vagy Krisztusnak, vagy nekem.

b/ A másikonál előbb van a kegyelem s azután a törvény. A megtérés után a megszentelődési harcban csúszik be újra a törvény. Visszaesik az ember a hitből a törvénybe. A hitnek mértéke és nem gyümölcse lesz az ember erőfeszítése. Ezek azok, akik lélekben kezdik és testben végzik (Gal 3,3). Megvakulnak az evangélium iránt s megtelnek az ítélkezés lelkével. Ennek az útnak vége veszedelem. Annál tragikusabb, mert olyan valakikről van szó, akik rátaláltak már a helyes útra, jártak is rajta s azután letértek róla.

Milyen úton keresed te üdvödet?
Ámen.